

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-50-1-747/12
Sarajevo, 23.4. 2012. godine

01/e-50-1
25-04-2012

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 25-04-2012			
Organizaciona jedinica	Konstitucijska oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-50-1-15-13/12			

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- Zastupnički dom -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 5. sjednici održanoj 18. 4. 2012. godine utvrdilo Odgovor na zastupničko pitanje koje je postavio Salko Sokolović zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U privitku prosljeđujemo Odgovor radi njegova dostavljanja zastupniku.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA

Broj: 05-50-1-747/12
Sarajevo, 23. 4. 2012. godine

Salko Sokolović, poslanik Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 19. sjednici Predstavničkog doma održanoj 19.01.2012. godine, postavio je pitanje:

„Zašto su putem javnog poziva za izbor najboljeg ponuđača za vršenje laboratorijskih analiza u sklopu Plana monitoringa rezidua izabrane laboratorije iz susjednih zemalja Srbije i Hrvatske, umjesto laboratorije iz BiH čime se direktno krše odredbe Zakona o veterinarstvu?“

Na postavljeno pitanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 5. sjednici održanoj 18.4 2012. godine, utvrdilo sljedeći

ODGOVOR

Implementacija plana praćenja rezidua ima za cilj zaštitu zdravlja potrošača i osiguranje uvjeta za nesmetanu trgovinu živim životinjama i proizvodima životinjskog porijekla. Plan se donosi od strane Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine za svaku kalendarsku godinu uz obavezu slanja plana za tekuću godinu i rezultata pretraga iz prethodne godine najkasnije do 31.marta tekuće godine u Dublin, Irska (FVO – Food and Veterinary Office). Odobrenje plana za određene vrste proizvoda životinjskog porijekla se vrši od strane Europske komisije i predstavlja prvi preduvjet za izvoz istih na tržište Europske unije.

U skladu sa članom 5. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 34/02) (Međunarodne obaveze), jasna je uloga i obaveza Ureda za veterinarstvo BiH u osiguranju usklađivanja sa međunarodno priznatih standarda što se u konkretnom slučaju odnosi i na provođenje plana praćenja rezidua i odabira laboratorija koje vrše analize uzoraka na rezidue. Odabirom akreditovanih laboratorija prema međunarodno priznatim standardima za analizu rezidua određenih tvari u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla osigurana je vjerodostojnost i pouzdanost analitičkih rezultata.

U 2011. godini od strane Vijeća ministara na osnovu člana 33. st. 4. i 5. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini donesena je *Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o praćenju rezidua određenih tvari u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla* („Službeni glasnik BiH“, broj 44/11) kojom je u članu 2. stav 1. tačka e) propisano da ovlašteni laboratorij za ispitivanje službenih uzoraka na rezidue može da bude laboratorija izvan BiH koji za obavljanje ispitivanja odredi Ured za veterinarstvo BiH, a u članu 17. dodani su st. 4. i 5. kojima je propisano da laboratorijske metode kojima se obavljaju pretrage na rezidue moraju biti akreditovane prema standardu BAS EN ISO/IEC 17025 i da ukoliko u BiH nema laboratorija koji ispunjava navedeni standard Ured za veterinarstvo BiH može za potrebe obavljanja službenih pretraga na rezidue u sklopu Plana praćenja rezidua angažirati laboratorij izvan BiH, a koji ispunjava navedeni standard.

Takođe, *Odlukom o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlašteni veterinarski dijagnostički laboratoriji* („Službeni glasnik BiH“, br. 25/04, 16/05 i 43/09) propisani su uvjeti koje moraju ispunjavati laboratorije u BiH gdje je u članu 11. propisano da „U svrhu ovlašćivanja ispitni laboratoriji moraju imati akreditirane metode ispitivanja prema standardu BAS EN ISO/IEC 17025:2006, Opći zahtjevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i kalibracije, za ona ispitivanja za koja se zahtijeva ovlaštenje“, a u članu 29. propisan je rok za ispunjavanje uvjeta gdje se navodi da laboratorije moraju akreditirati metode ispitivanja za koje su dobile ovlaštenje najkasnije do 31. decembra 2010. godine.

Potrebno je napomenuti da je standard EN ISO/IEC 17025 međunarodni standard koji utvrđuje opće zahtjeve za kompetentnost ispitnih i kalibracionih laboratorija i direktno se odnosi na laboratorije koje izdaju rezultate ispitivanja i kalibracija. Akreditacijom u skladu sa EN ISO/IEC 17025 povećava se i potvrđuje osposobljenost laboratorija, omogućava se usporedivost rezultata čime se osigurava međunarodno prihvaćanje rezultata ispitivanja.

Takođe treba imati u vidu činjenicu da NVI (Nacionalni veterinarski institut) u skladu sa članom 57. stav 3. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini mora ispunjavati naučno tehničke međunarodne propise u pogledu prostorija, opreme i kadrova što se u konkretnom slučaju može primjeniti i na standard EN ISO/IEC 17025.

Odredbe Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 50/08) odnosno obezbjeđenje da su sve sektorske politike, propisi, programi i mjere koje se preduzimaju na svim nivoima uprave u BiH u skladu sa okvirnim ciljevima i mjerama propisanim u GLAVI II čl. 4. i 5. ovoga Zakona predstavlja odgovornost Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u čijem sastavu se nalazi Ured za veterinarstvo BiH. S tim u vezi u odredbe člana 20. stav 1. naprijed navedenog Zakona propisuju da „Ministarstvo razvija **podroban plan za postupno razvijanje troškovno efektivnog i djelotvornog sistema referentnih laboratorija i drugih tijela za testiranje (u daljnjem tekstu: laboratorij), u skladu sa potrebama BiH i mogućnosti da ispunjava obveze prema domaćim, međunarodnim i sporazumima s EU**“, a u stavu 2. istoga člana propisano je da **“Ministarstvo ima pravo da određene zadatke povjerava laboratorijama izvan BiH, ako takve ne postoje u BiH”**.

Između ostalog potrebno je napomenuti izvještaj inspekcije Ureda za hranu i veterinarstvo Evropske komisije (FVO) - DG (SANCO) 2010-8447 - MR FINAL, provedene u septembru mjesecu 2010. godine s ciljem procjene kontrole rezidua i kontaminanata kod živih životinja i u proizvodima životinjskog porijekla uključujući i kontrolu veterinarsko – medicinskih proizvoda, gdje je u rezimeu navedeno da državne laboratorije treba da zadovolje određene uvjete kako bi stekle ISO akreditaciju i uspostavile čvrst sistem kontrole kvaliteta, te iako je napredak u dobijanju akreditacije postignut, odsustvo validacije testova rezidua i sadašnja politika testiranja sumnjivih i drugih službenih uzoraka u državnim laboratorijama slabi efikasnost sistema. Zatim u dijelu 5.1.2 navedenog izvještaja „Planiranje državnog plana kontrole rezidua“ navedeno je da je do 2010. godine obim testiranja u okviru Plana praćenja rezidua uglavnom ispunjavao minimalne zahtjeve EU, da je generalno bio ograničen i da se prvenstveno zasnivao na analitičkim sposobnostima državnih laboratorija, dok je obim testiranja u planu za 2010. godinu značajno poboljšan i testiranje se vrši isključivo u stranim akreditovanim laboratorijama. Takođe, u izvještaju se uvijek napominje da državne laboratorije nisu akreditovane i ne koriste potvrđene metode za testiranje rezidua što kod drugih programa kontrole rezidua, ne vezano za provođenje Plana praćenja rezidua, narušava pouzdanost analitičkih rezultata i umanjuje vrijednost tih nezvaničnih programa.

Zbog svega gore navedenog, u okviru otvorenog postupka javne nabavke vršenja laboratorijskih usluga za potrebe Plana praćenja rezidua za 2011. godinu, gdje je jedan od uvjeta bio akreditacija metoda u skladu sa standardom EN ISO/IEC 17025, odabrane su slijedeće laboratorije: Hrvatski veterinarski institut Zagreb, Institut za higijenu i tehnologiju mesa Beograd, Zavod za zdravstveno varstvo – Institut za varstvo okolja Maribor i sistem Qualita, S Pale i u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, br. 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09 i 60/10) objavljeno obavještenje o dodjeli ugovora u „Službenom glasniku BiH“, broj 72/11.

Takođe, odabir laboratorija za vršenje službenih pretraga na rezidue izvan Bosne i Hercegovine nije dugoročno rješenje i treba istaći ulogu Ureda za veterinarstvo BiH u okviru određenih projektnih aktivnosti s ciljem unaprjeđenja laboratorija i edukacije laboratorijskog osoblja kako bi se kontrola i ispitivanje rezidua u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla sve više vršila u laboratorijama u BiH, a što bi olakšalo provođenje Plana praćenja rezidua i njegovu uspješniju realizaciju.

- S tim u vezi Ured za veterinarstvo BiH je u 2010. godini osigurao preko UNDP-a nabavku visoko sofisticiranog uređaja za detekciju rezidua LC-MS/MS koji je doniran Veterinarskom fakultetu u Sarajevu, te je organizovana edukacija laboratorijskog osoblja na navedenom uređaju u Institutu

za higijenu i tehnologiju mesa u Beogradu, Republika Srbija.

- Takođe, organizovane su i određene edukacije po pitanju akreditacije laboratorija prema standardu EN ISO/IEC 17025. Nadalje, s ciljem olakšanja provođenja i tumačenja analitičkih metoda i usklađivanja sa EU standardima od strane Ureda za veterinarstvo BiH donesen je *Pravilnik o provođenju analitičkih metoda i tumačenju rezultata* („Službeni glasnik BiH“, broj 95/10), te je izrađen i odštampan Vodič za validaciju orijentacijskih metoda za rezidue veterinarskih lijekova koji je distribuiran svim veterinarskim laboratorijama u BiH.
- Treba naglasiti da su u tijeku aktivnosti organizovane preko projekta „FARMA“ u okviru kojih je provedena edukacija laboratorijskog osoblja iz određenih laboratorija u BiH u laboratorijima u Republici Češkoj s tim da će eksperti iz tih laboratorija održati edukaciju na uređajima u samim laboratorijama u BiH.
- Trenutno se provodi aktivnost na jačanju laboratorijskih kapaciteta i akreditacije laboratorija od strane Ureda za veterinarstvo BiH uz finansijsku podršku UNDP kroz angažman eksperta u ovoj oblasti iz Evropske unije. Tokom ekspertne misije planiran je obilazak svih 12 (dvanaest) veterinarskih laboratorija, gdje će se utvrditi stvarno trenutno stanje po pitanju mogućnosti obavljanja analiza u sklopu plana praćenja rezidua, te na završnoj radionici prezentirati način i dinamiku uvođenja akreditacije laboratorijskih metoda.

Nadamo se da ćemo na ovakav način zajedničkim naporima obezbijediti da se veterinarske laboratorije u što skorijem vremenu u potpunosti osposobe za obavljanje analitičkih pretraga u skladu sa EU i međunarodnim standardima, te da ćemo na taj način osigurati priznavanje laboratorijskih nalaza naših laboratorija i izvan granica Bosne i Hercegovine, a što je najvažnije biti u prilici garantovati zdravstvenu ispravnost proizvoda životinjskog porijekla za domaće potrošače.